

از اخبار علمی و صنعتی جهان

نوشته‌ی:

دکتر مهندس محمدعلی رحمتی

استاد شیمی صنعتی آزاد دانشکده فنی

اقتباس از مجله اخبار اطربیش اکتبر ۱۹۶۵
و آلمان غربی ژانویه ۱۹۶۶

۱- هزینه شیرین کردن آب دریا بکمک انرژی اتمی ؛ ارزانتر از روش‌های معمولی

دیگر میباشد

کمپانی بشتل (Bechtel) یکی از بزرگترین شرکت‌های فنی آمریکای شمالی کارشناسی (Expertise) مجمله از طرف وزارت کشور آمریکا، کمپانیون انرژی اتمی آمریکا (AEC) و عالیترین مقام سازمان آب کالیفرنیا جنوبی را انجام داد و پیشنهاد خود را بمقامات مذکور تسلیم کرد بحسب این پروژه شهرهای خشک کالیفرنیا جنوبی را با آب شیرین که از آب اقیانوس بکمک انرژی اتمی تهیه میشود تأمین خواهد کرد. بهای آب برای هر ۱۰۰۰ گالن (تقریباً ۴۰۰۰ لیتر) فقط به ۲ سنت بالغ میشود. بهای پیشنهادی تقریباً ۰ بهای شیرین کردن آب بطريق معمولی است. زیرا بهای آب شیرین بوسیله بهترین و اقتصادی ترین دستگاههای که در آمریکا بطريق معمولی آب را شیرین میکند برای هر ۱۰۰۰ گالن یک دلار است.

هنا پیشنهاد گروه فنی بشتل یک کارخانه اتمی در جنوب لوس‌آنجلس ماید برها شود که هزینه آن سیصد میلیون دلار است و در حدود سال ۱۹۷۱ شروع به کار خواهد کرد. ظرفیت این دستگاه روزانه ششصد میلیون لیتر آب شیرین است بعلاوه از این کارخانه بعنوان مخصوص فرعی ۱۰۰ میلیون کیلووات انرژی الکتریکی حاصل میشود که برق شهری با دو میلیون نفر را تأمین خواهد کرد. مقدار حرارتی که از راکتور هسته‌ای حاصل میشود ابتدا جهت تبخیر آب و خارج کردن نمک و بکاراندختن ژنراتورهای کارخانه برق مصرف خواهد شد بهای برق ۴ ر. سنت برای هر کیلووات ساعت (Kwh) محاسبه شده است که همان بهای معمولی در آمریکا میباشد.

سه دستگاه دولتی نامبرده در بالا هزینه اکسپریز بسته را هر داخته اند این سه دستگاه از زمانی باین پروژه توجه کردند که سه شرکت بزرگ آمریکائی قبول نمودند در صورتیکه اقتصادی بودن این طریقه ثابت شود در این پروژه سرمایه گذاری کنند عجالت آ. درصد آب شیرین جنوب کالیفرنیا از نواحی داخلی بوسیله اوله کشی که بسیار گران است تهیه میشود.

بین نواحی مختلف خشک آمریکا جنوب کالیفرنیا از کلیه قسمت های دیگر پر جمعیت تر است و بهمین جهت از نظر اقتصادی بفکر برپا کردن دستگاه بزرگ شیرین کردن آب با انرژی اتمی افتادند. تهیه کنندگان پروژه عقیده دارند که این قبیل دستگاهها در نواحی ساحلی دیگر جهان هم با طرق دیگر معموله قابل رقابت است. این گروه اظهار نظر میکنند که برای نواحی نسبتاً نزدیک بدريای آب حتی تا اندازه ای آب شیرین هم دارند این پروژه قابل ملاحظه است. مثلاً برای نیویورک که در سالهای اخیر چهار تابستان بدون باران داشته و منابع آب آن بی اندازه کم شده است. بدینجهت ایالت نیویورک تصمیم گرفته است در Long - Island یک مجموعه که شامل دو دستگاه شیرین کردن آب و کارخانه برق است برپا کند.

۲- کانادا پس از انجام یک پروژه بزرگ آب رسانی تنها از صادر کردن آب سالیانه دو میلیارد دلار سود خواهد داشت.

برابر محاسبات دقیق رسمی اکنون اتسازونی در هر روز یک میلیارد تن آب تازه مصرف میکند و بنا بر برآوردهای دقیق تاسال ۹۸، این مصرف دو برابر میشود و در سال ۲۰۰۰ سه برابر خواهد شد یعنی در آن زمان در اتسازونی روزانه احتیاج به سه کیلومتر مکعب آب خواهد بود چون حتی هم اکنون آب موجود کفاایت نمیکند بدینجهت مشغول مطالعه پروژه دیگری نیز میباشد یعنی نظر اتسازونی به همسایه شمالي خود کانادا متوجه است زیرا کانادا غنی ترین مالک آب تازه روی زمین است کانادا اقلام صاحب یک سوم کلیه آب تازه موجود در روی زمین در روی مساحتی برابر هشتصد هزار کیلومتر مربع است. حتی اگر جمعیت کانادا در سالهای آینده چند برابر شود و منابع نیز بهمان نسبت ترقی کند باز مقدار معتبر بیش از آب تازه اضافی خواهد داشت بدینجهت متخصصین در آمریکا و کانادا مشغول مطالعه جهت صادر کردن آب تازه از کانادا میباشد تا این راه آمریکای شمالي آب مورد احتیاج را بست آورد و کانادا سالیانه دو میلیارد دلار از صادر کردن آب تازه استفاده برد. مدت انجام این طرح توسط Nawapa North American Water and Power Alliance بیست سال برآورد شده است یعنی ده سال برای انجام پروژه و کارهای ابتدائی و ده سال جهت انجام کارهای اصلی تا بهره برداری. سرمایه گذاری این کار که بالغ بریکصد میلیارد دلار میشود بعده اتسازونی است که در پنجاه سال مسئله کار خواهد شد. در این مدت بیست سال چهار میلیون نفر مشغول کار خواهد بود. با انجام این پروژه در هفت استان کانادا و سه ایالت از پنجاه ایالت اتسازونی و شمالي مکزیک صنعت و اقتصاد بسیار ترقی خواهد کرد.

۳- روش نوین استخراج آهن از سنگ آهن بکمک گازهای نفت.

تبديل سنگ آهن به آهن یعنی بطور خلاصه احیای اکسید آهن و بدست آوردن چدن که با اعمال بعدی تبدیل بفولاد میشود بروشن کوره های بلند انجام میگیرد که در این کوره ها اکسیژن اکسید آهن بکمک کک گرفته میشود.

مدتی است تجسس وجدیت میکنند که در این روش تغییر بدنه از جمله اینکه بدون استفاده از کوره های بلند و عمل ذوب ، سنگ آهن را بوسیله گازهای طبیعی و گازهای حاصل از نفت احیا کنند و محصولی که بدین طریق حاصل میشود تبدیل بفولاد نمایند. در کارخانه های ذوب آهن کشورهای مختلف این قسمت را جداً آزمایش میکنند، خصوصاً در کشورهایی که سنگ آهن و گاز نفت بمقدار زیاد وجود دارد.

دریک کارخانه واقع در کشور سکزیک سنگ آهن را با گاز احیا میکنند و محصولی بدست میآورند که شامل ۹ درصد آهن است و اعمال بعدی آن در کوره های الکتریکی انجام میشود.

دربر کز تحقیقات وابسته به اسو موسوم به Esso Research & Engineering Company سنگ آهن فرم را دریک راکتور با گاز مجاور میکنند و بدین طریق احیای سنگ آهن مانند مورد کوره های بلند صورت میگیرد. محصول تهیه شده که بشکل بریکت میباشد و شامل ۹ درصد آهن است مسنتیمیاً وارد دستگاه تهیه فولاد میگردد آزمایش اولی که نوام با موقیت بود در آزمایشگاه اسو با ظرفیت ه تن انجام شد.

اکنون بمنظور آزمایش Esso Research Laboratory ، Baton Rouge ، Louisiana (USA)

این روش بمقیاس صنعتی مشغول تعبیه دستگاهی بظرفیت ۳۰۰ تن در روز در Halifax کانادا Canada و Halifax میباشد با نتیخاب محل مناسب کارخانه مثلاً در محل استخراج سنگ آهن یا محلی که گاز وجود دارد این طریقه از نظر اقتصادی بسیار مناسب خواهد شد و از های حمل و نقل کاسته میشود زیرا درنتیجه تغییر آب و احیا که با این عمل اکسیژن خارج میشود یک سوم از وزن سنگ آهن کسر میگردد. چنین بنظر میآید که این طریقه پندریج جایگزین طریقه کوره های بلند شود و شاید در کارخانه دوم ذوب آهن ایران مناسب باشد از این راه تازه از سنگ آهن آهن استخراج کنند.

۴- لوله کشی نفت در سیریه رویه:

پس از هشت سال طویلترین لوله کشی نفت جهان بطول ۴۰۰ کیلومتر در استداد راه آهن سیریه تا پالایشگاه ایر کوتسلک تکمیل و حاضره به بهره برداری شد و در نظر است ۵۰ کیلومتر هم ساخته شود. بعلاوه طبق پروژه دیگر این خط ۲۰۰ کیلومتر تا ولادی وستوك امتداد خواهد یافت. عجالتاً اشکال تهیه لوله های قطره ای مورد لزوم میباشد. شاید ژاپن این لوله ها را تحویل دهد.

۵- ماده جدید ضد ضربه برای موتور (Additive)

ماده ضد ضربه جدید RD 259 که امتیاز (Patent) آن متعلق به مؤسسه سینکلر کمیکال کرپوریشن

Nickel - isodecyl - ortho - phosphat میباشد عبارتست از نیکل ایزو دسیل ارتو فسفات Sinclair - Chem. Corp. که دارای خواص بعتری از تراالیل سرب و سایر آدیتیوها میباشد حتی بمقدار خیلی کم (2ppm) رسوبات را در فضای سوتور بنحوی تغییر میدهد که مانع احتراقهای غیرعادی «wild - ping» یا «rumble» باشد. با 259 - RD رسوبات بقداری نرم میشوند که با یک ما هوت پاک کن میتوان آنها را دور کرد با آدیتیو جدید سائید کی حلقه پیستون و سوپاپ خروجی کم میشود. علاوه بر این مانع یخ بستن تبخیر کننده میگردد و نیز از زنگ زدگی تانک بنزین ولوه بنزین جلوگیری میشود.

۶- از دیاد سریع مصرف کائوچوی جهان

مصرف کائوچوی جهان دائماً روزگاری داشت و اکنون بالغ برشمن میلیون تن در سال میشود از این مقدار ۲,۳ میلیون تن آن کائوچوی طبیعی است و ۳,۷ میلیون تن آن کائوچوی مصنوعی (Synthetic) میباشد. پیش اینی دقیق میشود که تا سال ۹۷۰، بالغ بر ۸ میلیون و در سال ۹۷۵، بالغ بر ۱ میلیون تن شود که ۷ میلیون تن کائوچوی مصنوعی و ۳ میلیون تن کائوچوی طبیعی خواهد بود.

۷- محصول الیاف مصنوعی جهان

در سال ۹۶۴، محصول الیاف شیمیائی بالغ بر ۵ میلیون تن بوده است که از این مقدار ۱ میلیون تن آن سیم الیاف سنتیک میباشد با این توضیح که محصول پشم گوسفند در همین سال ۱,۵۳ میلیون تن بوده است در تهیه الیاف سنتیک آمریکا با... ۶۳۸ تن در ردیف اول و ژاپن با... ۳۴۲۳۰ تن در ردیف دوم و آلمان غربی با... ۹۰۰۰۱ تن در ردیف سوم بوده است سپس برتریب انگلستان - ایتالیا - فرانسه در تهیه الیاف سنتیک شرکت داشته اند از نظر نوع الیاف برتریب پلی امیدها (نیلونها)... ۸۹۰۰۰ تن ، پلی استرها (دکرونها)... ۳۴۰۰۰ تن ، پلی آکریلاتها... ۱۰۰۰۳۰ تن تهیه شده است.

۸- محصول پلاستیک آمریکا در سال ۹۶۴

در سال ۹۶۴، محصول پلاستیک آمریکا بالغ بر ۶,۴ میلیون تن یعنی چهارده درصد بیشتر از سال قبل بوده است از مقدار فوق ۶۶ درصد را ترکیبات پلی ستیرل - پلی وینیل و پلی الفین ها تشکیل داده ۲۳ درصد آن شامل محصولات فنوپلاست - آمینوپلاست - ملامین و ترکیبات آلکیمی شده و ۱ درصد بقیه انواع دیگر پلاستیک ها بوده است.

۹- بزرگترین کارخانه جهان بمنظور تهیه بوتانل در ژاپن شروع به کار کرد

هزار گشتن کارخانه بوتانل که بطريقه رپه (Reppe) دریک مرحله از پروپیلن واکسید کربن و آب بکمک داتالیزر بوتانل نرسان تهیه میکند با اظرفوت ... ۱ تن در سال در یوکائیشی ژاپن شروع به کار کرد. داتالیزر این فعل و انفعال مثال کاربونیل و آمین ها میباشد.

۱۰- کار کرد کارخانه های شیمیائی مهم سوئیس و آلمان غربی

تجارت سه کارخانه شیمیائی مهم سوئیس واقع در شهر بال درسال ۱۹۶۴ بحسب میلیون فرانک
سوئیس به قرار زیر بوده است.

سویا (Ciba)	گیگی (Geigy)	ساندز (Sandoz)	۱۰۷۷
۱۶۹۲	۱۵۷۰		

وارقام زیر تجارت چهار کارخانه شیمیائی مهم آلمان غربی را بحسب میلیون دویچ مارک درسال ۱۹۶۴ نشان میدهد.

ب آ س ف (BASF)	باير (Bayer)	هوکست (Hoechst)	هولس (Hüls)
۳۷۰۰	۴۹۰۰	۴۳۶۷	۷۸۷

(چهار کارخانه مذکور از بقایای شرکت عظیم ایگه. G. میباشد که پس از جنگ دوم جهانی برای بار دوم منحل شد).

موضوع مهم اینست که این کارخانه‌ها همیشه مبلغ قابل ملاحظه‌ای از درآمد خود را صرف کارهای علمی و تجسسی و اکتشافات میکنند.

۱۱- اوره یک ماده جدید جهت باران مصنوعی

قسمت ژئوفیزیک دانشگاه شیکاگو و بخش هواشناسی دانشگاه ویسکونسین ملاحظه کردند که مقداری اوره که در فوریه ۱۹۶۵ به سیله هوایی روی ویسکونسین پاشیده شد از طبقات ابرها تولید برف کرد دانشمندان نیز عقیده دارند که اوره در تابستان تولید باران میکند اوره دارای خواص برجسته‌ای است که بكمک این خواص بلورهای یخ درابرها سرد تولید میگردد. اوره با انحلال گرم‌گیر خود آب هوا را جذب میکند. موضوع مهم دیگر بهای ارزان اوره است. برای تهیه باران مصنوعی در آمریکا یدور نقره و یخ خشک (انیدرید کربنیک جامد) مصرف میکنند. بهای پانصد گرم یخ خشک هشت سنت درصورتیکه بهای همین مقدار یدور نقره سی دلار است و حال آنکه بهای پانصد گرم اوره شش سنت میباشد.

۱۲- تهیه پلاستیک با خاصیت فسفرسانس

شرکت دانوبیا پتروشیمی (Danubia Petrochimie) علاوه بر محصولات مختلف پلاستیک الوان خود جدیدآ از پلی پروپیلن ماده پلاستیکی سوم به داپلان (Daplan) (ساخته که قادر است نور طبیعی یا نور مصنوعی را ذخیره کرده بعداً در تاریکی همان نور را پس بدهد و بدراخشد.